

**Почтовюк А.Б.**

доктор економічних наук, професор,  
декан факультету економіки і управління

**Пряхіна К.А.**

асистентка кафедри маркетингу  
Кременчуцький національний університет імені Михайла  
Остроградського

## **ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ**

Вища освіта має тисячолітню історію, у якій за злетами йшли падіння. Будучи частиною світового освітнього простору, українська вища освіта має традиції, досвід і специфіку. За останню чверть століття у вітчизняній сфері вищої освіти сталися значні зміни. Вони, з одного боку, відображали процеси, які відбувалися в соціумі, а з іншого – система вищої освіти ініціювала соціально-економічні перетворення в українському суспільстві. Існуючі традиційні системи освіти не повною мірою задовольняють сучасні суспільні вимоги, недостатньо орієнтовані на перспективні потреби суспільного життя, що не дозволяє належно і своєчасно підготувати людину до майбутнього, яке ставить перед людством нові глобальні проблеми [1].

Реалізація зазначених пріоритетів вимагає суттєвої модернізації вітчизняної освітньої системи, а саме вивчення перспектив розвитку дистанційної освіти у вітчизняних вищих навчальних закладах. Популярність і затребуваність дистанційного навчання на основі інтернет-технологій (e-learning), особливо в системі вищої й додаткової професійної освіти, зростають із кожним роком. Це пов'язано з економією ресурсів і часу, можливістю отримувати освіту без відриву від виробництва, розширенням сфери додаткової, у тому числі післядипломної освіти, коли мотивацію учнів формують не стільки дипломи й сертифікати, скільки конкретні знання й компетенції [2].

Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [3].

В Україні дистанційна форма навчання впроваджується вже понад десять років. У 2002 р. МОН України започаткувало експеримент з дистанційного навчання. За останні роки дистанційна освіта набула розвитку в низці університетів: Харківському університеті радіоелектроніки, Харківському національному технічному університеті ХПІ, Національному технічному університеті України КПІ, Хмельницькому національному університеті, Сумському державному університеті, Полтавському університеті економіки та торгівлі, Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Київський національний університет технологій та дизайну. Але на сьогоднішній день більшість українських університетів не готові навіть технічно впровадити систему дистанційної освіти, не говорячи про інші проблеми.

Щодо міжнародного досвіду, то кращим прикладом дистанційної освіти є США. Саме Америка почала розвиток і активне впровадження дистанційної освіти чи не найпершими. Одним з перших учбових закладів, що впровадили в Америці дистанційну освіту, став Національний Технологічний Університет (National Technological University, NTU). Пізніше до нього приєдналися багато інших організацій. Сучасною тенденцією не лише американської, але і світової дистанційної освіти є глобалізація. Багато університетів прагнуть об'єднатися в одну організацію для надання широкого спектру спеціальностей. У Штатах подібний досвід вже є. У 1987 р. там була створена Американська асоціація дистанційного утворення USDLA (United States Distance Learning Association), що включає усі рівні навчання: від шкільного до корпоративного [4].

У ряді країн: Китай, Латвія, Нідерланди, Алжир, Великобританія, Туреччина, від 10 до 25 % студентів отримують освіту в закладах дистанційного навчання. У 2014 р., згідно з результатами дослідження Babson Survey Research Group, 32 % студентів вищих навчальних закладів США (понад 6,7 млн) пройшли хоча б один курс дистанційного навчання [4, 5].

Таким чином, дистанційна освіта для вітчизняних навчальних закладів – це революція національного масштабу, яка змінить погляд на освіту в цілому, оскільки це перехід від звичайної аудиторії до віртуальної, від книжкової бібліотеки до електронної і т.д. Лише усвідомлення керівниками освіти та усієї педагогічної спільноти доцільності та ефективності дистанційного навчання частково допоможе подолати ті кризові явища, які сьогодні існують у системі вищої освіти.

#### **Література:**

1. Почтовюк А.Б. Методологічні засади реформування управління сферою вищої освіти. – Дисертація д-ра екон. наук: 08.00.07 / Андрій Борисович Почтовюк // Донец. держ. ун-т упр. – Донецьк, 2014. – 400 с

2. «Світовий досвід розвитку дистанційних форм освіти у вітчизняному контексті». Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1693/>

3. Положення про дистанційне навчання (Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>

4. Сайт Асоціації дистанційного навчання США / United States Distance Learning Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.usdla.org>.

5. Schlosser, L. A.; Simonson, M. R.; Hudgins, T. L. Distance education: definitions and glossary of terms, Third edition. Charlotte, N.C.: IAP – Information Age Pub., ©2010, p. 1.